

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrar-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 15. септембар 2011. године

Бројеви предмета: 172/09 Ненад МЛАДЕНОВИЋ; 182/09 Лидија МИЛЕНКОВИЋ; 190/09 Богољуб КОСТИЋ; 207/09 Благица НИЧИЋ; 315/09 Садик НУКА; 317/09 Миодраг МАЛИШИЋ; 318/09 Миодраг МАЛИШИЋ; 321/09 Живорад РАДИЋ; 331/09 Небојша МИЛАДИНОВИЋ; 353/09 Вуксан БУЛАТОВИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 15. септембра 2011. године,
уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ
г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменуте жалбе, уложене сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалбе г. Ненада Младеновића (предмет бр. 172/09), гђе Лидије Миленковић (предмет бр. 182/09), г. Богољуба Костића (предмет бр. 190/09), гђе Благице Ничић (предмет бр. 207/09) и г. Вуксана Булатовића (предмет бр. 353/09) уложене су и уписане 30. априла 2009. године; жалба г. Садика Нуке (предмет бр. 315/09) и жалбе г. Миодрага Малишића (предмети бр. 317/09 и 318/09) уложене су и уписане 11. новембра 2009.

године; жалба г. Живорада Радића (предмет бр. 321/09) је уложена 6. новембра 2009. године и уписана је 25. новембра 2009. године; а жалба г. Небојше Миладиновића (предмет бр. 331/09) уложена је и уписана 4. децембра 2009. године.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

2. Сви жалиоци са сталним пребивалиштем на Косову тренутно живе као расељена лица у Србији. Они су били власници некретнина на територији Косова. Живели су тамо до 1999. године, када су напустили Косово. Касније су сазнали да је њихова имовина оштећена или уништена у другој половини 1999. године.
3. Сви жалиоци су уложили жалбе у којима траже надокнаду штете нанете њиховој имовини, код надлежних судова против УНМИК-а, КФОР-а, Привремених институција самоуправе на Косову (КПИС) и релевантних општина, са изузетком гђе. Миленковић и г. Малишића, који су своје жалбе уложили само против Општине и КПИС-а. Све жалбе су биле уложене у другој половини 2004. године, са изузетком г. Радића, који је своје жалбе поднео 2005. године.
4. До краја 2008. године, судови нису контактирали жалиоце нити су заказана саслушања.
5. Током 2004. године, судовима на Косову је поднето око 17.000 захтева за надокнаду штете, већином од стране етничких Срба који су 1999. године напустили своје домове на Косову због непријатељске агресије, и чија је имовина касније била оштећена или уништена. Са циљем да задовоље законски петогодишњи лимит за предају грађанских захтева за надокнаду штете, ови жалиоци су поднели своје захтеве у отприлике исто време током 2004. године. Захтеви су били управљени против УНМИК-а, КФОР-а, КПИС-а и релевантне општине (видети Саветодавна комисија за људска права (у даљем тексту: ХРАП), *Милогорић и остали*, предмети бр. 38/08, 58/08, 61/08, 63/08 и 69/08, мишљење од 24. марта 2010., § 1; за правну основу по којој су жалиоци засновали своје захтеве, видети исто мишљење, § 5).
6. У вези са овим предметима, директор Одељења правде (ОП) при УНМИК-у је 26. августа 2004. године послао писмо председницима свих општинских и окружних судова као и председнику Врховног суда Косова. У том писму, директор ОП-а је поменуо да је поднето „преко 14.000“ таквих захтева. Указао је на „проблеме које ће судови имати због тако великог прилива захтева“, и замолио је да „се не заказују [такви] предмети док не будемо заједно одлучили како најбоље да их решимо“ (за пуни текст писма, видети мишљење о предмету *Милогорић и остали*, наведеном горе у § 5, под § 6).
7. ОП је 15. новембра 2005. године, упутио обавештење судовима да почну рад на захтевима у вези са штетом коју су нанела идентификована физичка лица, као и за штету учињену након октобра 2000. године, имајући у виду да „препреке ефикасном решавању ових случајева“ више не постоје. Захтеви који се тичу догађаја пре октобра 2000. године, нису обухваћени овим писмом.

8. Дана 28. септембра 2008. године, Директор ОП-а упутио је савет судовима да би случајеве који нису били заказани по захтеву од 26. августа 2004. године требало сада да обраде.
9. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову.
10. Околности појединих предмета у разматрању приказани су у анексу ове одлуке.

III. ЖАЛБЕ

11. Жалиоци заправо тврде да су релевантни судови обуставили поступак поводом њихових захтева за одштету њихове уништене имовине и да, као резултат, овај поступак није решен у догледно време, чиме је дошло до повреде члана 6 § 1 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП). Они тврде да је из истог разлога њихово право на ефикасни правни лек сходно члану 13 ЕКЉП такође нарушено.
12. Жалиоци се даље жале на чињеницу да је, уништењем њихове имовине и одбијањем надлежних судова да реше њихове захтеве за надокнаду штете, нарушено њихово право на имовину (члан 1 Протокола бр. 1 према ЕКЉП).
13. Г. Радић такође наводи да је нарушено његово право на породични живот и дом (члан 8 ЕКЉП), пошто је спречен да се врати у свој дом.

IV. СПАЈАЊЕ ЖАЛБИ

14. Комисија одлучује, сходно правилу 20 свог Пословника, да споји жалбе о којима је реч.

V. ПРИМЕНА ПРАВИЛА 29BIS ПОСЛОВНИКА КОМИСИЈЕ

15. Комисија даље бележи да жалбе о којима је реч покрећу, у суштини, иста питања која су већ покренута - између осталог, у наведеним предметима бр. 38/08 Милогорић, 58/08 Живаљевић, 61/08 Гојковић, 63/08 Ђукић и 69/08 Богићевић, који су већ разматрани од стране Комисије. Штавише, на основу предмета чини се да се не покреће питање нове прихватљивости у односу на тренутне жалбе. Стога, у складу са правилом 29 *bis* свог Пословника, Комисија налази да није неопходно да проследи жалбе УНМИК-у и да може да изврши процену прихватљивости жалби без претходно наведеног.

VI. ПРАВО

16. Пре него што почне да разматра меритуме предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмете, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права.

Наводно кршење чланова 6 § 1 и 13 ЕКЉП

17. Комисија је мишљења да, будући да жалиоци указују на кршење чланова 6 § 1 и 13 ЕКЉП, они у ствари подносе две жалбе (видети: приступ усвојен, између осталог, у случају *Милогорић*, бр. 38/08, одлука ХРАП од 22. маја 2009. године; упоредити: Европски суд за људска права (ЕСЉП), *Аћимовић против Хрватске*, бр. 48776/99, одлука од 30. маја 2000.; ЕСЉП, *Кутућ против Хрватске*, бр. 48778/99, одлука од 11. јула 2000.). Са једне стране, они се жале поводом чињенице да, услед обустављања поступка у надлежним судовима, нису били у могућности да добију одлуку у вези са својим захтевима за одштету уништене имовине. Комисија је мишљења да ова жалба може да покрене питање права жалилаца на приступ суду сходно члану 6 § 1 ЕКЉП као и њихово право на ефикасни правни лек сходно члану 13 ЕКЉП. Са друге стране, они се жале на дужину поступка пред надлежним судовима, с обзиром на чињеницу да је поступак започет 2004. године и да од тада њихови захтеви нису разматрани. Ова жалба може да покрене питање њиховог права на правосудну одлуку у разумном временском року, у смислу члана 6 § 1 ЕКЉП.
18. Комисија је мишљења да жалбе сходно члановима 6 § 1 и 13 ЕКЉП покрећу озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да ове жалбе нису очигледно неосноване у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 (видети између осталог случај *Милогорић*, ХРАП наведен у § 17 изнад, при § 18).
19. Нису установљени други разлози на основу којих би ове жалбе биле проглашене неприхватљивим.

Наводно кршење члана 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП

20. Сви жалиоци се жале на кршење њиховог права на имовину (члан 1 Протокола бр. 1). Они се уопштено жале поводом чињенице да је њихова имовина оштећена или уништена током друге половине 1999. године, као и због пропуста надлежних судова са реше њихове захтеве за одштету.
21. Комисија подсећа да, сходно члану 2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, она има надлежност једино над „жалбама које се односе на наводна кршења људских права до којих је дошло 23. априла 2005. године или касније или су произашла из чињеница насталих пре овог датума, при чему су поменуте чињенице проузроковале континуирано кршење људских права“. Оштећење и уништење имовине су тренутни чинови који не проузрокују континуирано кршење (видети одлуку у случају *Лајовић* ХРАП, бр. 09/08, од 16. јула 2008., § 7). Следи да овај део жалби лежи ван оквира правне надлежности Комисије *ratione temporis*.

22. У погледу на жалбу да због обуставе поступка коју су покренули, жалиоци нису толико дуго били у могућности да добију надокнаду штете, Комисија бележи да се, уколико се поступак пред судом разматра са становишта права на имовину, овај поступак не може одвојити од чинова на којима се заснивају захтеви пред судовима. Или, како је Европски суд за људска права објавио у складу са својом правном надлежношћу под ЕКЉП:

„... привремена правна надлежност Суда треба да се утврди у односу на чињенице које узрокују наводни конфликт. Због накнадне немогућности да се правним леком реши, овај конфликт је немогуће вратити под оквира привремене правне надлежности Суда“ (ЕСЉП (Велико веће), *Блечич против Хрватске*, бр. 59532/00, пресуда од 8. марта 2006., § 77, ЕКЉП, 2006-III).

23. Следи да овај део жалби такође лежи ван оквира правне надлежности Комисије *ratione temporis* (видети, између осталог, ХРАП, *Гојковић*, бр. 63/08, одлука од 4. јуна 2009., §§ 24-25).

Наводно кршење члана 8 ЕКЉП

24. **Г. Радих** наводи повреду свог права на породични живот и дом (члан 8 ЕКЉП).

25. Као што је горе наведено, имовине жалилаца су уништене током друге половине 1999. године. Из горенаведеног разлога, било која жалба која се односи на уништење домова жалилаца стога лежи ван оквира надлежности Комисије *ratione temporis* (видети §§ 21-23).

26. Поред тога, овај део жалбе није поткрепљен доказима.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

- ПРОГЛАШАВА ПРИХВАТЉИВИМ ЖАЛБЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРАВО ПРИСТУПА СУДУ И ПРАВО НА ЕФИКАСАН ПРАВНИ ЛЕК (ЧЛАНОВИ 6 § 1 И 13 ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА) И ПРАВО НА ПРАВОСУДНУ ОДЛУКУ У РАЗУМНОМ РОКУ (ЧЛАН 6 § 1 ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА);

- ПРОГЛАШАВА НЕПРИХВАТЉИВИМ ОСТАТАК ЖАЛБИ.

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући

Прилог

Предмет бр. 172/09, Ненад МЛАДЕНОВИЋ

1. Жалилац са сталним пребивалиштем на Косову тренутно живи као расељено лице у Србији.
2. Он је власник две стамбене куће, помоћних зграда и земљишта, лоцираних у Општини Витина, где је живео до 1999. године. Пријатељи су га обавестили да му је имовина уништена током друге половине 1999. године.
3. У мају 2004. године жалилац је уложио тужбу за одштету код Окружног суда у Гњилану против Општине Витина, КПИС-а, УНМИК-а и КФОР-а, путем које тражи надокнаду за уништену имовину. Он тражи 131.000 евра као одштету за нанету штету.
4. До краја 2008. године, Окружни суд није контактирао жалиоца, нити је заказано саслушање.

Предмет бр. 182/09, Лидија МИЛЕНКОВИЋ

5. Жалилац са сталним пребивалиштем на Косову тренутно живи као расељено лице у Србији.
6. Жалилац је власник стамбене куће, помоћних зграда и земљишта, лоцираних у Општини Дечане, где је живела до јуна 1999. године. Пријатељ ју је обавестио да јој је имовина уништена током друге половине 1999. године.
7. Дана 2. јула 2004. године жалилац је уложила тужбу за одштету код Општинског суда у Дечану против Општине Дечане и КПИС-а, путем које тражи надокнаду за уништену имовину. Она тражи 300.000 евра као одштету за нанету штету.
8. До краја 2008. године, Општински суд није контактирао жалиоца, нити је заказано саслушање.

Предмет бр. 190/09, Богољуб КОСТИЋ

9. Жалилац са сталним пребивалиштем на Косову тренутно живи као расељено лице у Србији.
10. Жалилац је власник две стамбене куће, помоћних зграда и земљишта, лоцираних у Општини Ораховац, где је живео до јуна 1999. године. Комшије и пријатељи су га обавестили да му је имовина уништена током друге половине 1999. године.
11. Дана 1. јула 2004. године жалилац је уложио тужбу за одштету код Општинског суда у Ораховцу против Општине Ораховац, КПИС-а, УНМИК-а и КФОР-а, путем које тражи надокнаду за уништену имовину. Он тражи 187.000 евра као одштету за нанету штету.
12. До краја 2008. године, Општински суд није контактирао жалиоца, нити је заказано саслушање.

Предмет бр. 207/09, Благица НИЧИЋ

13. Жалилац са сталним пребивалиштем на Косову тренутно живи као расељено лице у Србији.
14. Жалилац је власник две стамбене куће, помоћних зграда и земљишта, лоцираних у Општини Качаник, где је живела до јуна 1999. године. Комшије и пријатељи су је обавестили да јој је имовина уништена током друге половине 1999. године.
15. У јуну 2004. године, жалилац је уложила тужбу за одштету код Окружног суда у Гњилану против Општине Урошевац, КПИС-а, УНМИК-а и КФОР-а, путем које тражи надокнаду за уништену имовину. Она тражи 275.000 евра као одштету за нанету штету.
16. До краја 2008. године, Окружни суд није контактирао жалиоца, нити је заказано саслушање.

Предмет бр. 315/09, Садик НУКА

17. Жалилац са сталним пребивалиштем на Косову тренутно живи као расељено лице у Србији.
18. Жалилац је власник једне стамбене куће, помоћних зграда и земљишта, лоцираних у општини Вучитрн, где је живео до јуна 1999. године. Од пријатеља је сазнао да му је имовина уништена у другој половини 1999. године.
19. Дана 17. јуна 2004. године, жалилац је уложио тужбу за одштету код Окружног суда у Вучитрну против Општине Вучитрн, КПИС-а, УНМИК-а и КФОР-а, путем које тражи надокнаду за уништену имовину. Он тражи 99.000 евра као одштету за нанету штету.
20. До краја 2008. године, Окружни суд није контактирао жалиоца, нити је заказано саслушање.

Предмет бр. 317/09, Миодраг МАЛИШИЋ

21. Жалилац са сталним пребивалиштем на Косову тренутно живи као расељено лице у Србији.
22. Жалилац је власник стана који се налази у општини Приштина, где је живео до јуна 1999. године. Сазнао је да му је имовина и стану уништена у другој половини 1999. године.
23. У мају 2004. године, жалилац је уложио тужбу за одштету код Општинског суда у Приштини против Општине Приштина и КПИС-а, путем које тражи надокнаду за уништену имовину. Он тражи 33.970 евра као одштету за нанету штету.
24. До краја 2008. године, Општински суд није контактирао жалиоца, нити је заказано саслушање.

Предмет бр. 318/09, Миодраг МАЛИШИЋ

25. Жалилац са сталним пребивалиштем на Косову тренутно живи као расељено лице у Србији.
26. Жалилац је власник стамбене куће и земљишта, лоцираних у општини Исток, где је живео до јуна 1999. године. Сазнао је да му је имовина уништена у другој половини 1999. године.
27. Дана 10. јуна 2004. године, жалилац је уложио тужбу за одштету код Општинског суда у Истоку против Општине Исток и КПИС-а, путем које тражи надокнаду за уништену имовину. Он тражи 42.470 евра као одштету за нанету штету.
28. До краја 2008. године, Општински суд није контактирао жалиоца, нити је заказано саслушање.

Предмет бр. 321/09, Живорад РАДИЋ

29. Жалилац са сталним пребивалиштем на Косову тренутно живи као расељено лице у Србији.
30. Он је власник две стамбене куће и земљишта, лоцираних у Општини Липљан, као и куће и земљишта, лоцираних у Општини Приштина. Сазнао је да му је имовина уништена у другој половини 1999. године, након што је напустио Косово.
31. Дана 16. августа 2005. године, жалилац је уложио тужбу за одштету код Општинског суда у Приштини против Општине Приштина, КПИС-а, УНМИК-а и КФОР-а, путем које тражи надокнаду за уништену имовину. Он тражи 30.000 евра као одштету за нанету штету.
32. Дана 5. септембра 2005. године, жалилац је уложио тужбу за одштету код Општинског суда у Липљану против Општине Липљан, КПИС-а, УНМИК-а и КФОР-а, путем које тражи надокнаду за уништену имовину. Он тражи 160.000 евра као одштету за нанету штету.
33. До краја 2008. године, Општински судови нису контактирали жалиоца, нити су заказана саслушања.

Предмет бр. 331/09, Небојша МИЛАДИНОВИЋ

34. Жалилац са сталним пребивалиштем на Косову тренутно живи као расељено лице у Србији.
35. Жалилац је власник две стамбене куће, помоћних зграда и земљишта, лоцираних у општини Вучитрн, где је живео до јуна 1999. године. Од пријатеља је сазнао да му је имовина уништена у другој половини 1999. године.
36. Дана 1. августа 2004. године, жалилац је уложио тужбу за одштету код Општинског суда у Вучитрну против Општине Вучитрн, КПИС-а, УНМИК-

а и КФОР-а, путем које тражи надокнаду за уништenu имовину. Он тражи 152.800 евра као одштету за нанету штету.

37. До краја 2008. године, Општински суд није контактирао жалиоца, нити је заказано саслушање.

Предмет бр. 353/09, Вуксан БУЛАТОВИЋ

38. Жалилац са сталним пребивалиштем на Косову тренутно живи као расељено лице у Србији.

39. Он је власник једне стамбене куће, помоћних зграда и земљишта, лоцираних у општини Пећ, где је живео до јуна 1999. године. Од пријатеља је сазнао да му је имовина уништена у другој половини 1999. године.

40. Дана 24. септембра 2004. године, жалилац је уложио тужбу за одштету код Општинског суда у Пећи против Општине Пећ, КПИС-а, УНМИК-а и КФОР-а, путем које тражи надокнаду за уништenu имовину. Он тражи 150.000 евра као одштету за нанету штету.

41. До краја 2008. године, Општински суд није контактирао жалиоца, нити је заказано саслушање.